

Міна

— І... запис!

— Отже, Каплан Льюїс...

Я уявляю його. Намагаюся вгадати, що він хотів би, щоб я сказала, аж тут розумію, що мовчу надто довго.

— Вибачте, ми можемо почати знову?

— Ні, це було мило, просто продовжуй.

— Гаразд, добре. Отже, Каплан Льюїс — він... ну, ви знаєте. Безглуздо його описувати, адже немає такої людини, яка не знає Каплана.

Дівчина, яка тут за головну, робить обертовий рух руками, а потім киває в бік хлопця, що записує. Гадаю, вона хоче, щоб я дивилася в камеру, чого, очевидно, я не роблю. Я дивлюся ліворуч від неї, на плече хлопця, а потім на свої коліна.

— Ось, власне, і вся його сутність. Каплан популярний. Я сміюся.

— Каплан Льюїс популярний до мозку кісток, від самого серця до кінчиків пальців. Я хочу сказати, що він не просто крутий чи щось таке. Каплан був крутим із давніх-давен кожним із безлічі різних визначень крутості. Він просто завжди був відомим, дуже-дуже відомим; більше того — його любили. Навряд чи ви знайдете в цій школі, на цій планеті хоч одного учня, вчителя чи людину, яка б не любила Каплана Льюїса. Він — загальний улюбленець.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Кацман

— Знімаємо?

— Так.

— Міна Стерн — моя найкраща подруга.

Вони чекають, що я скажу щось іще.

— Так, це все. Це зовсім не дрібниця. Вона моя улюблена людина.

Каплан

Якось у березні посеред уроку вмикається гучномовець і Міну викликають в учительську. І це смішно, бо це ж Міна.

— Тебе виганяють зі школи, — кажу я. Це смішно, але не для неї. Міна вміє зберігати серйозний вираз обличчя, як ніхто з моїх знайомих, особливо якщо на неї дивляться. Подекуди, вже опісля, вона каже мені, що намагалася не сміятися, не плакати, не закочувати очі, і я думаю, що вона бреше, тому що її обличчя було таким блідим і заляклим.

Я пригадую, як вона вийшла з кімнати в той день, коли її викликали в учительську через батька, й почуваюся козлом.

Вона ще не повернулася, коли я сам попрямував до вчительської, щоб зачитати клятву вірності й усе таке перед першим уроком. Я приходжу туди, і вона стоїть перед столом директора зі схрещеними руками, а директор і завуч напружено дивляться на неї. На мить я занепокоївся, що сталося щось жахливе. Вона повертається і бачить мене.

— Це має зробити Каплан.

Я підходжу до неї.

— Це традиція, — каже директор, — для...

— Але я не можу, а Каплан з радістю це зробить.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

— Звісно, зроблю, — кажу я. — А що треба зробити? Всі сміються, крім Міни та директора. Він починає знову:

— Це традиція, що випускник виступає з промовою на випускному вечорі.

Я повертаюся до Міни, але вона не дивиться на мене. Потім вона починає говорити щось мені незрозуміле про демократію й голос народу. Директор зітхає.

— Ти хочеш сказати, що ми маємо проголосувати, хто буде виступати з промовою на випускному?

— Я хочу сказати, що ми це вже зробили. Каплан — староста класу. Він повинен виголосити промову.

Я балотувався в старости класу, щоб ця посада не дісталася Квінну. Думаю, це всі знають. Мої єдині реальні обов'язки — це ранкові оголошення та проведення мотиваційних зборів.

— Виголошення промови має бути честю, і в ідеалі...

Він дивиться на нас обох, на Міну, у светрі, зі строгою косою, зі складеними над книжками руками, і на мене, в спортивній куртці з літерами, з доволі пустим виразом обличчя; я усвідомлюю, що жую жуйку, і швидко ковтаю її.

— ...вона повинна мати певний тон.

Міна чекає на мене, поки я роблю оголошення. Дорогою до класу вона каже:

— Ти кладеш руку на серце. Коли промовляєш клятву вірності.

— І що?

— А те, що ніхто тебе не бачить. Вони тільки чують тебе.

В її голосі з'являється легка усмішка.

— Я не знала, що ти такий патріот.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Я штовхаю її.

— Я не усвідомлював, що роблю це.

Вона все ще всміхається сама до себе.

— Досить звертати на мене увагу, — кажу я.

— Гаразд, — відповідає вона і, не прощаючись, повертає за ріг, щоб піти на урок з поглибленого вивчення математики, на який я не ходжу.

— Я не хочу виголошувати промову на випускному, — кажу я їй.

— Важка голова, що носить корону, — відповідає вона.

Ми тижнями гризлися через ту промову на випускному. Я сказав їй, що виступлю, якщо вона її напише, а вона відповіла, що їй нічого сказати про нашу школу чи про когось із учнів. Я сказав, що говорити так дуже підло і зарозуміло, а вона примружила очі й запитала, про скількох людей я можу сказати щось хороше. Я сів і намагався написати щось хороше про кожного учня нашого класу. Десь після п'ятдесяти дітей я втомився. Я думав, що це досить чудово, але вона просто сміялася з мене. Сказала, що я не можу виступити на випускному з розповіддю про те, як Джеймі Гарретті якось притримав для мене бічні двері, коли я запізнився. Я сказав їй, що можу написати дуже гарну промову про неї, або про Квінна, або навіть про Голліс, і що вся ця ідея з промовою — маячня, і що кожен повинен просто сказати одну хорошу річ про людину, яку він дійсно знає, і на цьому закінчити. Їй це сподобалося. Вона сказала, що це схоже на метод «нога в дверях». Коли я не зрозумів, вона пояснила: «Це коли двері зачиняються, і ти маєш встигнути сказати те, що хотів». Хай там що, ми таки прийшли до цієї ідеї.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

А директору, мабуть, уже так набридло про це говорити, що він погодився.

Того дня, коли я знімаю свою частину відео, вперше відчувається, що надворі вже весна — погода для шортів і світшотів, а небо по-справжньому блакитне. Завершивши зі зйомкою, я повертаюся в кафетерій і пробираюся до столиків на відкритому повітрі. Усі на звичних місцях, а ось і Міна на лавці зі своєю книжкою.

— КАП-О!, — гукає Квінн, і я піднімаю руку, проходячи повз нього на шляху до лавки Міни.

— Ти на вулиці, — кажу я.

— Гарний день, — відповідає вона, не відриваючись від книжки.

— Ходімо. Я забираю книжку і знаю, що це її дуже роздратує. Одного разу, коли ми були маленькими, я кинув її книжку в пісок на пляжі, і вона не розмовляла зі мною кілька днів.

— Дай сюди.

— Ти ж знаєш, що віддам. Я не вмію читати.

— Ха-ха.

— Ходімо, поїси з нами.

Вона перегортає сторінку.

— Нічого з тобою не станеться. Обідня перерва. Ідеальна погода, що виманила тебе з бібліотеки. Ходімо, поспілкуємося.

Я роблю крок назад, до своїх друзів, з її книжкою.

— КАП! — знову гукає Квінн. — Досить там фліртувати.

Його слова майже змушують Міну всміхнутися. Щоправда, вона лише стискає губи.

— Як ти збираєшся заводити друзів наступного року в Єлі, якщо не почнеш зараз?

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

На секунду здається, що вона зараз почне кричати. Потім вона просто каже:

— Мені вже трохи запізно... з усіма ними, ти так не думаєш?

— Міно, він тобі заважає? Хочеш, щоб я його побив? — кричить Квінн.

Вона сміється й нахиляється до мого плеча, ймовірно, виглядаючи Голліс, яка, я майже певен, сидить на столі, привертаючи увагу оточення. Я не знаю напевно. У нас тоді якраз була пауза в стосунках, тож я за звичкою намагався ніколи не дивитися на неї прямо — лише збоку, мигцем. Це було легко через її волосся, дуже довге, рудувато-блондинисте, яке завжди майоріло. Махаючи Квінну, я бачив краєм ока, як вона височіла над усіма. Міна бачить її, або щось інше зловісне, й хитає головою. Я простягаю їй книжку. Коли вона тягнеться за нею, я хапаю її за ремінець сумки, що спав з її плеча, й повертаюся до інших, тож їй доводиться йти за мною задом наперед.

2

Міна

Каплан витягав мене в різні місця. Інакше я б із задоволенням провела все життя на лавці з книжкою. Коли ми були малими, він у прямому сенсі витягав мене у воду на дюнах, у сніг, коли скасовували школу, на фільми жахів до 17 років, на середину спортзалу на танцях — і зрештою він робив це просто тому, що існував. Якщо Каплан збирався стати самою нестерпно фізично ідеальною і спортивно вправною людиною на планеті, для мене це означало, що я маю ходити на футбольні матчі. Я завжди сиділа з його мамою і молодшим братом на трибунах над студентським сектором, і між нами були вони, ці яскраві дівчата з його номером на щоці, які волали як чайки, і хлопці, які скандували: «О, Каплан, мій капітан», п'яні та щасливі, всі як одне ціле. Я не була частиною цього, але я була там, спостерігала, а це вже дещо. Він був як магніт. Або Сонце. Я б почувалася ніяково, якби була одна, але всі наче оберталися навколо нього, як навколо Сонця — яскравого, теплого і все таке інше.

Часом я почувалася дуже вдячною, а іноді — ні. Першого справжнього весняного дня у випускному класі, якраз тоді, коли ми всі знімали ті богом забуті відео, він умовив мене пообідати з його друзями, забравши мою книжку. Я знала, що він це робить, щоб Голліс

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

побачила, а у них саме була перерва. Мені не подобалося, коли він мене так використовував. По-перше, якщо це робиться для Голліс, то це ніколи не спрацює, тому що не існує всесвіту, в якому я була б для неї загрозою. Це білими нитками шито й образливо, як і те, що я сиджу за обіднім столом з такими людьми, як Квінн Амік і Голліс Каннінгем.

Я тягну книжку назад, щоб було чим зайняти руки, коли ми приїдемо. Ніхто вже не їсть. Голліс смочче останній шматочок ескімо, і від цього її рот червоніє. Я укладаю з собою парі, що до кінця тижня вони знову будуть разом. На ній бейсболка Квінна, та, що він носить завжди, з крихітним вишитим деревом. Ох, любов і війна. Каплан сідає й підсуває до себе недоїдений бутерброд іншого хлопця.

— Де ти був? — запитує хтось.

— Знімав своє відео, — мимрить він з повним ротом.

— Не можу повірити, що Міна його перехопила, — каже Квінн. — А хто ж тепер про мене скаже щось хороше?

Я дивлюся на Каплана так само, як він дивиться на Голліс. Вона зустрічається з ним порожнім поглядом, підносячи ескімо до рота. Мабуть, варто пояснити, що Голліс — найстрашніша людина, яка коли-небудь жила на світі.

— Я скажу, — каже вона, повертаючись до Квінна.

— О, справді Голлі?

Вона відкушує останній шматочок ескімо й тицяє в нього пустою паличкою, а одна з її подруг розпачливо дивиться на неї. Напевно, Голліс уже погодилася знятися в її відео.

— Чому б і ні, — каже вона, — яка різниця.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Якусь секунду вона дивиться на Каплана, а потім на мене. Це завжди неприємна несподіванка — коли я проводжу стільки часу, спостерігаючи за ними тишком-нишком, і раптом хтось вирішує на мене подивитися. Саме тому актори ніколи не дивляться прямо в камеру, хіба що вони роблять це навмисне, щоб напустити загадковості.

— Міно, — каже Голліс, ніби щойно помітивши мене, — у п'ятницю в мене день народження.

— О, — відповідаю я. — 3 днем народження.

— Ні, — сміється вона, — ти така кумедна. Я маю на увазі, що в мене буде вечірка на честь дня народження. Мама готує, просто в мене вдома. Прийдеш?

Я дивлюся на неї.

— Так, звичайно.

— Так кажеш, наче робиш мені послугу, — каже вона.

— Ні... так, я з радістю. Дякую.

Дзвонить дзвінок, і Каплан нахиляється, щоб підняти з землі паличку від морозива. Він прямує з нею до сміттєвих баків, а Голліс зітхає, підводиться і йде слідом за ним.

— Вони стають нудними, хіба ні? — запитує Квінн, ні до кого конкретно не звертаючись, а я дозволяю течії знову затягнути себе всередину. Всі мляво погоджуються, продовжуючи спостерігати за тією парочкою, що стоїть біля смітників, — обоє дуже яскраві в сонячному промінні, вітер здимає їхнє волосся, руде та золотаве, прекрасне.

Коли ми всі гуртуємося, намагаючись проштовхнутися крізь двері кафетерію, я зупиняюся біля однієї з подруг Голліс — Бекки, тієї, яка хотіла, щоб Голліс знялася в її випускному відео. Вона кидає на мене незвично

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

відвертий і стервозний погляд, тож я пришвидшую ходу. В коридорі я нахиляюся, щоб зав'язати шнурки, і вона наштовхується на мене ззаду. Проходячи повз, вона каже своїм друзям: «Собака мордою донизу».

Я падаю вперед на руки й коліна, тож у мене є секунда на те, щоб упевнитися, що вираз мого обличчя відсторонений, а потім встаю і далі йду на фізику.

Певний час у середній школі вони казали «гав-гав» щоразу, коли проходили повз мене. Я припускала, що це означає «невдаха» або «потвора», але не знала напевно, тому намагалася не звертати уваги. Я просто почала носити навушники. Це дуже добре узгоджувалося з моїм нещодавнім зобов'язанням ні на кого не дивитися і ні з ким не розмовляти без крайньої потреби. Вони роками дражнили мене за те, що я завжди підіймаю руку, що я хвалько і всезнайка, а потім, коли я вирішила стати мовчазною й невидимою, вони зненавиділи мене ще більше. Таке лицемірство було б смішним, якби я була в змозі сміятися.

Уперше я почула те «гав-гав» у восьмому класі, після кількох місяців мого мовчання, у дівчачому туалеті. «Міна Стерн ходить за Капланом Льюїсом, як цуцик». Коли дівчата пішли, я вийшла зі своєї кабінки одночасно з Лоррейн Деніелс. Я сиділа поруч з нею на кількох уроках. Вона носила окуляри в товстій червоній оправі й отримувала за це багато лайна, але ніколи не змінювала їх і не переходила на лінзи, що мене вражало. Я заздрила її переконанням. Вона була тихою й розумною, і я часто думала, чи могли б ми з нею подружитися, але, здавалося, вона щиро воліла, щоб її залишили в спокої. Напевно, я теж була такою.

— Вони заздять, — сказала вона, миючи руки й не дивлячись на мене, що я оцінила, бо я плакала.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

— Що?

— Заздрять. Він подобається мацюпулі. Вона казала це до того, як ти зайшла.

Цей жарт не спрацював, бо зріст Голліс був десь 175 сантиметрів.

— І, чесно кажучи, це *він* ходить за тобою по п'ятах.

Можливо, це було правдою просто тому, що Каплан рухався світом більш рішуче, ніж я, особливо в той час. Я дрейфую за течією. Каплан завжди пливе життям, розсікаючи його хвилі сміливими помахами рук.

Я знаю, що час має зцілювати, але з віком цей спогад лише загострився, обріс гранями, бо я вперше усвідомила істину. Час, проведений з Капланом, не зробив мене яскравішою чи кращою. Навпаки, він зробив мене тьмянішою. І, до того ж, не тільки я вважала дивом, що він захотів стати моїм другом.

Той факт, що ми щасливо пропливли разом крізь усе дитинство як нерозливовода, — цілковито його заслуга. Він ніколи, навіть у середній школі, не припиняв робити зі мною хитромудрі рукостискання в коридорі, не намагався приховати нашу дружбу. Не було такого підліткового моменту, коли б він зрозумів, що ми з ним із різних світів і що йому було б легше, якби його світ мав більше сенсу, якби він залишив мене позаду або принаймні вилучив мене з деяких частин свого життя. Але цього не сталося. Каплан робить те, що хоче, і дуже рідко замислюється над тим, що про це подумають інші. Навесні нашого десятого класу навчання він щось собі порвав і не зміг бігати. З нудьги й цікавості, а також, будьмо чесними, через схильність бути в центрі уваги, він пішов на прослуховування на п'есу, яка називалася «Ромео і Джульєтта». І, звичайно, він виявився хорошим актором, звичайно, він запалював публіку і робив це безперечно круто.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

На прослуховуванні він поклав на підлозі біля ніг зім'яту роздруківку зі своїми словами на випадок, якщо забуде їх. Режисер помітив елементарне ритмічне акцентування — спрощений віршовий розмір, який я вигадала, щоб допомогти йому тримати ритм. Він запитав Каплана, де той дізнався про п'ятистопний ямб, і Каплан відповів, що поняття не має, що це таке, але подруга допомагала йому практикуватися. Коли він отримав роль, мене запитали, чи не хочу я теж взяти участь у п'єсі як драматург. Мені довелося пошукати, що це означає. Врешті-решт я відмовилася, бо це означало забагато розмов з іншими людьми, але я погодилася надрукувати кілька інформаційних брошур про метрику вірша та казкову Верону, що в Італії, щоб роздати їх у перший день репетиції.

Тієї зими ми з Капланом годинами вчили репліки. Стояти на сцені та виглядати, як кінозірка, було для нього цілком природно, але коли справа доходила до слів, їхнього значення і запам'ятовування, йому потрібна була я. Це, мабуть, єдине, в чому в Каплана не було впевненості, — в своїх розумових здібностях, — бо мільйон років тому йому знадобилося трохи більше часу, щоб навчитися читати. Я пригадую, як він працював: напружено і вперто, щоб усе зрозуміти і все правильно сказати, і я була вражена. Як це можливо, думала я, що ти — така людина, усі 1000 версій тебе? Як це можливо, що колись ти будеш капітаном футбольної команди, королем випускного вечора, президентом якогось братства, і водночас цим хлопцем на підлозі моєї спальні, який заучує Шекспіра, лігши обличчям у килим, і запитує мене, які події ще висять між зорь?